Analiza poslovanja poduzeća Violeta d.o.o.

Ćorluka, Antonija

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:845278

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA VIOLETA D.O.O.

Mentor:

izv.prof.dr.sc Tina Vuko

Student:

Antonija Ćorluka

Split, rujan, 2017.god

SADRŽAJ

1. Uvod 3
2. Financijsko izvještavanje u bih 4
1.1. Financijsko izvještavanje u bih 4
2.2. Temeljni financijski izvještaji 7
2.2.1. Bilanca 7
2.2.2. Račun dobiti i gubitka 9
2.2.3. Izvještaj o novčanim tokovima 10
2.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala 11
2.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje 11
3. Metode i postupci analize financijskih izvještaja 12
3.1. Horizontalna analiza 12
3.2. Vertikalna analiza 13
3.3. Financijski pokazatelji u ocjeni poslovanja poduzeća 14
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti 15
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti 16
3.3.3. Pokazatelji aktivnosti 17
3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti 18
3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti 19
3.3.6. Pokazatelji investiranja 20
4. Analiza financijskih izvještaja violeta d.o.o. 21
4.1. Općenito o poduzeću violeta d.o.o. 21
4.2. Horizontalna i vertikalna analiza na temelju poduzeća violeta d.o.o. 22
4.3. Analiza poslovanja putem financijskih pokazatelja 24
4.3.1. Likvidnost poduzeća violeta d.o.o 25
4.3.2. Zaduženost poduzeća violeta d.o.o 26
4.3.3. Aktivnost poduzeća violeta d.o.o 27
4.3.4. Ekonomičnost poduzeća violeta d.o.o 28
4.3.5. Profitabilnost poduzeća violeta d.o.o 28
5. Zaključak 30

1. UVOD

U radu se analizira poslovanje poduzeća Violeta d.o.o. Grude, kao tržišnog lidera u proizvodnji i distribuciji higijenskih proizvoda. Na temelju analize financijskih izvještaja poduzeća biti će utvrđeno posluje li poduzeće financijski stabilno i uspješno. Prema tome, cilj ovog rada je utvrditi financijski položaj i uspješnost poduzeća provođenjem horizontalne i vertikalne analize te izračunom financijskih pokazatelja na temelju informacija iz financijskih izvještaja. Na temelju provedene analize financijskih izvještaja utvrdit će se postojeće slabosti i prednosti poslovanja poduzeća te dati preporuke za unaprjeđenje poslovanja.

Pri izradi ovog rada koristile su se metoda analize, metoda sinteze, metoda deskripcije, metoda usporedbe i statističke metode. Metodom analize su se analizirali temeljni financijski izvještaji poduzeća, metodom sinteze se nastoji povezati teorija sa praksom, metodom deskripcije se objašnjavaju i opisuju pojmovi iz analize, metodom usporedbe se proučava odnosno uspoređuje kretanje pokazatelja kroz vrijeme.

Završni rad je koncipiran u pet poglavlja.

Prvo poglavlje je uvod, u kojem je opisan problem istraživanja rada, naveden cilj rada, metode koje su se koristile te struktura rada.

U drugom poglavlju se opisuje zakonski okvir financijskog izvještavanja u Bosni i Hercegovini te temeljni financijski izvještaji.

Treći dio se sastoji od teorijskog objašnjenja horizontalne i vertikalne analize i šest skupina pokazatelja.

U četvrtom poglavlju daju se kratke informacije o poduzeću Violeta d.o.o, analizira se uspješnost poslovanja tog poduzeća na temelju horizontalne i vertikalne analize, zatim se računaju i interpretiraju pokazatelji.

Peto poglavlje je zaključak u kojem će se iznijeti spoznaje i zaključci do kojih se došlo na temelju analiza provedenih u ovom radu.

2. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE U BIH

1.1. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE U BIH

Financijsko izvještavanje u Bosni i Hercegovini uređeno je odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine[1]. Ovaj Zakon se primjenjuje od 01. siječnja 2010. godine te je njime propisana obvezna upotreba Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja i Međunarodnih računovodstvenih standarda. Zakonom o računovodstvu i reviziji definirana su i razdoblja za koja se donose financijski izvještaji. Godišnji financijski izvještaji i godišnji izvještaji o poslovanju se predaju najkasnije do posljednjeg dana veljače tekuće godine za prethodnu godinu. Definirano je da se predaju Poreznoj upravi, kao što su i definirani rokovi za njihovo podnošenje. Između ostaloga ovaj zakon propisuje i obveze vođenja poslovnih knjiga, sastavljanja i čuvanja knjigovodstvenih isprava.

Prema čl. 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine[2], računovodstveni standardi financijskog izvještavanja su principi i pravila sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja, a obuhvaćaju :

- Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI),
- Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor (MRSJS),
- Prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (OMRS),
- Međunarodne računovodstvene standarde za mala poduzeća koje objavljuje OMRS.

Računovodstveni standardi se neprestano mijenjaju, nadopunjuju, dodaju se novi ili se iz uporabe izbacuju stari, sve sukladno promjenama u gospodarstvu, neujednačenom ekonomskom razvoju, ubrzanom razvoju financijskih tržišta kapitala i slično.
MRS i MSFI predstavljaju skup visoko kvalitetnih i razumljivih računovodstvenih standarda koji su propisani ili dozvoljeni u preko 70% kotirajućih poduzeća iz cijelog svijeta[3]. U Bosni i Hercegovini je propisano obavezno korištenje MRS i MSFI za javna mala, srednja i velika

[1] Službene novine Federacije BiH (2009), Zakon o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, Službene novine Federacije BiH broj 83/09.
[2] Ibid.
[3] http://ef.sve-mo.ba/arhiva/materijal/3_SS/opa/prez1.pdf

poduzeća. MRS i MSFI donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (u daljnjem tekstu IASB).

IASB (International Accounting Standards Board) je tijelo koje odobrava MRS i MSFI i dokumente koji su s njima povezani odnosno Okvir za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja, nacrte za javno objavljivanje te ostale dokumente za raspravu.

Glavni ciljevi IASB[4]:

- adekvatno razvijanje MRS i MSFI kako bi sudionici na svjetskom tržištu kapitala lakše mogli donositi poslovne odluke,
- unaprijeđenje korištenja i primjenjivanja MRS i MSFI,
- približiti MSFI nacionalnim računovodstvenim standardima kroz aktivan rad sa nacionalnim kreatorima standarda.

Prema čl. 34. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine[5], na cijelom teritoriju Federacije BiH se primjenjuju Standardi revizije i načela profesionalne etike profesionalnih računovođa, a to su :

- Međunarodni standardi revizije (MSR), koje donosi Međunarodna federacija računovođa (MFR)
- Kodeks etike za profesionalne računovođe, koje donosi MFR,
- Sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice, koje donosi MFR.

Međunarodni standardi revizije su napisani u kontekstu revizije financijskih izvještaja koju radi neovisni revizor. Standarde je potrebno primjenjivati kako je zadano u određenim okolnostima. Na dan 01.01.2017.godine počinju se koristiti novi i izmijenjeni Međunarodni standardi revizije (MRevS).

Kodeks etike za profesionalne računovođe je jedinstven set standarda koji se koristi da bi se povećala kvaliteta i konzistentnost usluga koje nude profesionalne računovođe diljem svijeta kao i da bi se poboljšala efikasnost svjetskih tržišta kapitala.

Jedna od najnovijih promjena Kodeksa je sužavanje djelokruga aktivnosti revizorskih društava. Revizijsko društvo može pružati usluge u vezi s pripremanjem računovodstvenih evidencija i financijskih izvještaja nekom klijentu revizije koji nije subjekt od javnog interesa

[4] Žager, K., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str.112.

[5] Službene novine Federacije BiH (2009), Zakon o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, Službene novine Federacije BiH broj 83/09.

ako su usluge rutinske ili mehaničke prirode. Prema novom Kodeksu revizorima se ne dopušta obavljanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga klijentima revizije.
U novom Kodeksu su pojačane odrednice koje se odnose na odgovornost menadžmenta, strože su uređene i bolje pojašnjene smjernice koje su vezane za koncept rutinskih ili mehaničkih usluga pripreme računovodstvenih evidencija i financijskih izvještaja za klijente revizije koji nisu pravni subjekti od javnog interesa. Primjena novog Priručnika sa kodeksom etike za profesionalne računovođe u Bosni i Hercegovini obvezna je od svibnja 2016.godine.

Sukladno čl. 40. Zakona u računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine[6], pravne osobe su obvezne pripremati godišnje izvještaje o poslovanju koji daju objektivan prikaz poslovanja pravnih osoba te njegovog položaja, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se suočavaju.
Financijski izvještaji pravnih osoba, pa i oni koji su pisani na računalu, moraju biti ovjereni potpisom i pečatom certificiranog računovođe koji sadrži naziv „certificirani računovođa“, uz njegovo ime i prezime i broj važeće licence.

[6] Službene novine Federacije BiH (2009), Zakon o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, Službene novine Federacije BiH broj 83/09.

2.2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijski izvještaji pružaju informacije o poduzeću, informacije o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima, rashodima, dobicima, gubicima te novčanim tokovima. Pomoću financijskih izvještaja unutarnji i vanjski korisnici dobivaju važne informacije o poslovnim transakcijama poduzeća. Na temelju objavljenih financijskih izvještaja menadžment dobiva informacije o financijskom položaju, uspješnosti poduzeća i novčanim tokovima, koje mogu biti korisne pri donošenju ekonomskih odluka.

U godišnje financijske izvještaje ubrajamo[7]:

- Bilanca (izvještaj o financijskom položaju)
- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Izvještaj o promjenama kapitala
- Bilješke uz financijske izvještaje

2.2.1. BILANCA

Bilanca je sistematizirani prikaz imovine, obveza i kapitala na točno određen dan. Sastoji se od aktive koju nazivamo imovina i od pasive u koju nazivamo izvori imovine. Dakle, bilanca nam prikazuje stanje i strukturu imovine te njezine izvore. Pruža nam informacije o financijskoj snazi poduzeća, likvidnosti, mogućnosti podmirivanja kratkoročnih obveza, horizontalnoj financijskoj strukturi, položaju društva u odnosu na druga društva sličnih djelatnosti.

Elementi bilance su:

- Imovina – predstavlja resurse kojima upravlja poduzeće kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuje neka buduća ekonomska korist za poduzeće. Imovina se smatra dijelom bilance onda kada poduzeću stvara buduću ekonomsku korist ili ima vrijednost koja se može izmjeriti. Imovinu možemo podijeliti na dugotrajnu (nematerijalna, materijalna, financijska imovina, potraživanja) i kratkotrajnu (zalihe, potraživanja, financijska imovina, novac).

[7] Prema čl. 36. Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine.

- Obveze – predstavljaju obveze društva u sadašnjosti koje proizlaze iz prošlih događaja te se očekuje da će njihovo podmirenje rezultirati odljevom ekonomskih koristi iz poduzeća. Obveze se smatraju dijelom bilance onda kada je vjerojatno da će nastati odljev resursa koji će proizvesti odljev ekonomskih koristi i kada se taj iznos može pouzdano izmjeriti. Obveze prikazujemo u pasivi i one predstavljaju tuđe izvore imovine.

  Obveze možemo podijeliti na kratkoročne, odnosno one koje je potrebno podmiriti u roku kraćem od godinu dana i dugoročne, odnosno one koje se moraju podmiriti u roku duljem od godinu dana.
- Kapital – sastoji se od upisanog odnosno temeljnog kapitala (dionice), kapitalne dobiti (premije na emitirane dionice) i zarađenog kapitala (rezerve iz dobiti, zadržana dobit tekuće godine). Predstavlja razliku između ukupne imovine i obveza poduzeća. To je ostatak koji preostaje poduzetniku nakon što podmiri sve obveze, odnosno vlastiti kapital poduzetnika.

AKTIVA	2014.
Kratkotrajna imovina	93.391.217
Dugotrajna imovina	156.021.096
Ukupno aktiva	249.412.313
PASIVA	
Kratkoročne obveze	22.437.563
Dugoročne obveze	0
Glavnica	225.710.424
Pasivna vremenska razgraničenja	1.264.326
Ukupno pasiva	249.412.313

Slika 1. Primjer bilance Violeta d.o.o.

Izvor: izrada autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja Violeta d.o.o.

2.2.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka je dinamični financijski izvještaj o prihodima, rashodima i financijskom rezultatu za određeno razdoblje. Pruža nam informacije o tome koliko učinkovito poduzeće kroz određeno razdoblje koristi svoje resurse.

Elementi računa dobiti i gubitka su:

- Prihodi – povećanje ekonomske koristi, povećanje glavnice, osim povećanja koje proizlazi iz uplata vlasnika.

  Predstavljaju povećanje ekonomske koristi za vrijeme obračunskog razdoblja i to u obliku priljeva, povećanja imovine, smanjenja obveza koje imaju posljedicu povećanja kapitala uz uvjet da se mogu pouzdano izmjeriti. Definicija prihoda obuhvaća prihode i dobitke. Prihodi proizlaze iz redovnih aktivnosti kao što su prihodi od prodaje, provizije, kamate, dividende, rente. Dok su dobici oblik prihoda koji ne moraju proisteći iz redovitih aktivnosti, a to su dobici koji su nastali prodajom dugotrajne imovine, dobici koji proistječu iz revalorizacije utrživih vrijednosnih papira i oni koji su nastali porastom knjigovodstvenog iznosa dugotrajne imovine.
- Rashodi – smanjenje ekonomske koristi, smanjenje glavnice, osim smanjenja koje je nastalo raspodjelom vlasnicima.

  Rashodi su povezani sa smanjenjem imovine i povećanjem obveza. U rashode spadaju gubici i rashodi koji proistječu iz redovnih aktivnosti kao što su troškovi prodaje, nadnice, amortizacija. Oni se očituju smanjenjem imovine kao što je novac, i novčani ekvivalenti, zaliha, nekretnina, postrojenje i opreme. Dok su gubici oblik rashoda koji ne moraju proisteći iz redovitih aktivnosti. U gubitke ubrajamo na primjer gubitke koji su proizišli iz katastrofa, iz požara, poplave, gubitci nastali prodajom dugotrajne imovine.

Točan financijski rezultat dobijemo oduzimanjem rashoda od prihoda. Ako su prihodi veći od rashoda, poduzeće posluje s dobiti, a ako su rashodi veći od prihoda poduzeće posluje s gubitkom.

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2014.
Poslovni prihodi	201.924.831
Poslovni rashodi	175.617.027
Dobit/gubitak poslovnih aktivnosti	26.307.804
Financijski prihodi	4.443.747
Financijski rashodi	733.778
Dobit/gubitak redovne aktivnosti	30.017.773
Ostali prihodi i dobici	1.151.050
Ostali rashodi i gubici	1.765.599
Ukupni prihodi	207.519.628
Ukupni rashodi	178.116.404
Neto dobit/gubitak razdoblja	29.403.224

Slika 2. Primjer računa dobiti i gubitka Violeta d.o.o.

Izvor:izrada autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja Violeta d.o.o.

2.2.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Izvještaj o novčanim tokovima pokazuje priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata u obračunskom razdoblju, odnosno pokazuje izvore pribavljanja i načine upotrebe novca.

Novac se odnosi na novac u banci i blagajni i depozite po viđenju, a novčani ekvivalenti su kratkotrajna visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo, u roku koji nije duži od tri mjeseca pretvoriti u novac te su podložna beznačajnom riziku promjene vrijednosti.

Da bi se došlo do informacija o tome koliko je poduzeće sposobno stvarati novac iz redovitih aktivnosti i je li to dovoljno da bi poduzeće moglo normalno funkcionirati, priljevi i odljevi se svrstavaju u tri skupine aktivnosti[8]:

- Poslovne aktivnosti – su glavne aktivnosti poduzeća. One stvaraju prihod i imaju najveći utjecaj na financijski rezultat poduzeća. Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti uglavnom proizlaze iz transakcija i drugih poslovnih događaja koji se uključuju u određivanje dobiti ili gubitka.
- Investicijske aktivnosti – su aktivnosti stjecanja i otuđivanja dugotrajne imovine i drugih ulaganja koja nisu novčani ekvivalenti.

[8] Vidučić, LJ.: Financijski menadžment, RRiF, Zagreb, 2006., str. 317.

- Financijske aktivnosti – odnose se na aktivnosti koje su povezane s financiranjem poslovanja. Obuhvaćaju promjene povezane sa promjenom strukture obveza i kapitala.

2.2.4. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

Izvještaj o promjenama kapitala ili glavnice pokazuje strukturu kapitala poduzeća i svih promjena koje se događaju na stavci kapitala i to na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na početak izvještajnog razdoblja. Pokazuje sve promjene koje su utjecale na povećanje ili smanjenje kapitala.

Izvještaj sadrži promjene uloženog kapitala, zadržanog kapitala i izravne promjene kapitala. Kapital poduzeća čine uloženi i zarađeni kapital, a ukupni kapital poduzeća čine upisani kapital, premije na emitirane dionice, revalorizacijske rezerve, zadržana dobit i dobit ili gubitak tekuće godine.

2.2.5. BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz financijske izvještaje prikazuju metode koje su se koristile pri procjeni bilančnih pozicija, eventualna odstupanja, razloge odstupanja i kvantifikaciju učinaka tih odstupanja. Pružaju informacije o zahtjevima Međunarodnih standarda izvještavanja koje nisu prezentirane u drugim financijskim izvještajima ali su važne za njihovo razumijevanje.

Bilješke se prezentiraju sustavno, uz svaku značajniju stavku iz ostalih financijskih izvještaja se stavi oznaka bilješke koja daje detaljnija objašnjena.
Informacije prikazane u bilješkama nisu prikazane ni u kojem drugom financijskom izvještaju, a nužne su za razumijevanje ostalih financijskih izvještaja i ocjenu poslovanja.

3. METODE I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza financijskih izvještaja je proces u kojem se primjenjuju različita analitička sredstva i različite tehnike pomoću koji se podaci pretvaraju u korisne informacije koje koriste upravljačke funkcije za donošenje odluka.

Da bi financijski menadžment mogao donositi odluke za budućnost, on mora imati neki temelj na osnovu kojeg može donositi odluke, zato analizira poslovanje, odnosno ono što je ostvareno u prethodnim razdobljima.

Financijska analiza sagledava sljedeće pozicije:

- Pozicije unutar trgovačkog društva – usporedba podataka na vremenskoj osnovi ili usporedba podataka za različite kategorije financijskih izvještaja,
- Pozicije između trgovačkih društava – sagledava tržišnu poziciju i kompetitivne prednosti poduzeća,
- Pozicije poduzeća u odnosu na industrijske prosjeke – definira relativan položaj poduzeća u odnosu na industriju.

3.1. HORIZONTALNA ANALIZA

Horizontalna analiza se provodi na temelju komparativnih financijskih izvještaja. Analizira tendenciju i dinamiku kretanja pozicija u financijskim izvještajima tokom vremena. Na temelju tih promjena prate se značajna odstupanja i kretanja pozicija u financijskim izvještajima. Pomoću horizontalne analize nastoji se uočiti uzrok promjene, procijeniti je li promjena povoljna ili ne, procijeniti kolika je vjerojatnost da se takav trend nastavi i dalje.

Da bi se mogla provesti horizontalna analiza potrebno je raspolagati financijskim izvještajima iz više obračunskih razdoblja. Predmet horizontalne analize su najčešće bilanca i račun dobiti i gubitka. Pri analizi uzimaju se u obzir i apsolutne i relativne promjene.

Relativna promjena se može izračunati na sljedeći način:

$$\text{Postotna promjena} = \frac{\text{Stanje u tekućem razdoblju-Stanje u baznom razdoblju}}{\text{Stanje u baznom razdoblju}} \times 100$$

3.2. VERTIKALNA ANALIZA

Vertikalna analiza je oblik analize kod kojeg se uspoređuju određene pozicije financijskih izvještaja s pripadajućom ukupnom veličinom u jednoj godini. To je zapravo usporedba pojedine pozicije iz financijskog izvještaja s povezanim pozicijama iz istog financijskog izvještaja. Omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Najčešće se vrši usporedba podataka tijekom jedne godine.

Vertikalnom analizom bilance određuje se postotak udjela pojedinih stavki aktive i pasive u ukupnoj vrijednosti aktive ili pasive.

$$\text{Postotak udjela} = \frac{\text{Vrijednost pojedine stavke aktive/pasive}}{\text{Ukupna vrijednost aktive/pasive}} \times 100$$

Vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka određuje se postotak pojedine stavke računa dobiti i gubitka u vrijednosti neto prodaje poduzeća.

$$\text{Postotak udjela} = \frac{\text{Stavka Računa dobiti i gubitka}}{\text{Neto prodaja}} \times 100$$

3.3. FINANCIJSKI POKAZATELJI U OCJENI POSLOVANJA PODUZEĆA

Pokazatelji su racionalni brojevi koji se dobiju stavljanjem u odnos jedne ekonomske veličine s drugom. Prilikom stavljanja u odnos dviju veličina, potrebno je i razmisliti o tome ima li smisla računanje takvog pokazatelja.

Većina podataka koji se koriste pri računanju pokazatelja mogu se iščitati iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvješća o novčanim tokovima.

Svrha računanja pokazatelja je ta što oni pružaju informacijsku podlogu koja je potrebna za donošenje odluka. Koji pokazatelj će se računati ovisi upravo o vrsti odluke koju je potrebno donijeti. Da bi financijski pokazatelji pružili što bolju podlogu za donošenje odluka, potrebno je pratiti njihovu dinamiku kroz vrijeme, uspoređivati ih s planiranim pokazateljem, s pokazateljem sličnog poduzeća ili s prosječnom vrijednošću pokazatelja ostalih poduzeća koja spadaju u istu skupinu.

Financijske pokazatelje možemo podijeliti u slijedeće grupe[9]:

- Pokazatelji likvidnosti,
- Pokazatelji zaduženosti,
- Pokazatelji aktivnosti,
- Pokazatelji ekonomičnosti,
- Pokazatelji profitabilnosti,
- Pokazatelji investiranja.

[9] Žager, K., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str.171.-173.

3.3.1. POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Tablica 1 daje prikaz uobičajenih pokazatelja likvidnosti.

Tablica 1: Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent tekuće likvidnosti (KTL)	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti (KUL)	Kratkotrajna imovina – zalihe	Kratkoročne obveze
Koeficijent trenutne likvidnosti (KTrL)	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti (KFS)	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: izrada autora prema materijalima Vuko T.: Financijska analiza, materijali s predavanja,2015/2016.

KTL pokazuje koliko su kratkoročne obveze pokrivene kratkotrajnom imovinom. Trebao bi biti veći od 2 zato što bi kratkotrajna imovina trebala biti dvostruko veća od kratkoročnih obveza.

KUL pokazuje u kojem su stupnju kratkoročne obveze pokrivene kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe. Govori nam ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava da podmiri obveze bez da prodaje zalihe. Trebao bi iznositi 1 ili više od 1. Idealna preporučena vrijednost je 1[10].

KTrL pokazuje sposobnost poduzeća da iz najlikvidnijih sredstava podmiri svoje kratkoročne obveze. Trebao bi iznositi od 10 do 30%[11].

KFS pokazuje u kojem omjeru se dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Ako je manji od 1 znači da se kratkotrajna imovina financira iz dijela dugoročnih izvora financiranja, a ako je veći od 1 znači da se dugotrajna imovina financira iz kratkoročnih izvora. Što je vrijednost ovog pokazatelja manja, to je likvidnost i financijska stabilnost poduzeća veća.

[10] Žager, K., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str.177.

[11] Žager, K., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008., str.177.

3.3.2. POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine kojima poduzeće financira svoju imovinu. Pokazuju koliko je imovine financirano iz vlastitih, a koliko iz tuđih izvora. Tablica 2 daje prikaz pokazatelja zaduženosti.

Tablica 2: Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti (KZ)	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja (KVF)	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja (KF)	Ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata (PTK)	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I (SP I)	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II (SP II)	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: izrada autora prema materijalima Vuko T.: Financijska analiza, materijali s predavanja,2015/2016.

KZ pokazuje koliki je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, odnosno rizik da poduzeće neće biti u mogućnosti vratiti dug. Što je taj odnos manji, rizik je niži. Vrijednost koeficijenta bi trebala biti 50% ili manja.

KVF pokazuje koliko se imovine financiralo vlastitim izvorima. Vrijednost bi trebala biti 50% ili veća, jer se smatra da poduzetnik nije prekomjerno zadužen ako je udio kapitala u imovini 50%.

KF pokazuje odnos obveza i glavnice. Ako je pokazatelj veći od 1 to znači da poduzeće intenzivnije koristi financijsku polugu. Gornja granica odnosa duga u glavnice je 2:1. ukoliko je vrijednost KF visoka, poduzeće može imati poteškoće pri vraćanju duga.

PTK pokazuje dinamičku zaduženost. Tu se dug razmatra s aspekta mogućnosti njegovog vraćanja. Pokazuje koliko su puta kamate pokrivene iznosom ostvarene dobiti prije poreza i kamata. Ako je to pokriće veće, zaduženost je manja.

FZ također pokazuje dinamičku zaduženost. Pokazuje broj godina koje su potrebne da bi se pokrile postojeće obveze ako se poslovanje nastavi sa istim pozitivnim rezultatima. Što je FZ

manji, to je zaduženost manja. Granična veličina je 5 godina. Ukoliko mu treba više od 5 godina smatra se da je prekomjerno zaduženo.

SP I pokazuje pokriće dugotrajne imovine glavnicom dok SP II pokazuje pokriće dugotrajne imovine glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. SP II mora biti veći od 1.

3.3.3. POKAZATELJI AKTIVNOSTI

Pokazatelji aktivnosti pokazuju brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Pokazuju koliko se jedinica prihoda ostvari na jedinicu uložene imovine. Zovu se još i koeficijenti obrtaja. Oni trebaju biti što veći, a vrijeme vezivanja što kraće. Tablica 3 pokazuje uobičajene pokazatelje aktivnosti.

Tablica 3: Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrtaja ukupne imovine (KOUI)	Ukupni prihodi	Ukupna imovina
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine (KOKI)	Ukupni prihodi	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrtaja potraživanja (KOP)	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja (TNP)	Broj dana u godini (365)	KOP
Koeficijent obrta zaliha (KOZ)	Troškovi za prodano	Zalihe
Dani vezivanja zaliha (DV)	Broj dana u godini (365)	KOZ

Izvor: izrada autora prema materijalima Vuko T.: Financijska analiza, materijali s predavanja,2015/2016.

KOUI pokazuje koliko puta se ukupna imovina poduzeća obrne u jednoj godini tj. koliko uspješno poduzeće koristi imovinu s ciljem stvaranja prihoda.

KOKI pokazuje koliko puta se kratkotrajna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine. Mjeri relativnu efikasnost poduzeća pri korištenju kratkotrajne imovine.

KOP pokazuje koliko je prosječno dana potrebno da se naplate promatrana potraživanja. Što je vrijeme kraće to poduzetnik brže dolazi do sredstava. Pomoću KOP se računaju i dani vezivanja.

TNP pokazuje koliko je vremena potrebno da se prosječna prodaja pretvori u novac. Računa se na godišnjoj osnovi. Ako je niska vrijednost pokazatelja zaključujemo da poduzeće uspješno naplaćuje svoja potraživanja.

KOZ pokazuje koliko puta se zalihe obrnu tijekom jedne godine. Poželjna je što veća vrijednost ovog pokazatelja.

DV pokazuje koliko je vremena potrebno da se kuna koja je potrošena za nabavu zaliha pretvori u kunu iz prihoda od prodaje. Poželjna je niža vrijednost ovog koeficijenta.

3.3.4. POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda. Oni pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Za izračun pokazatelja ekonomičnosti koriste se podaci iz računa dobiti i gubitka.

Pokazuju koliko se novčanih jedinica prihoda ostvari po jednoj novčanoj jedinici rashoda. Poželjno je da pokazatelji budu što veći, a barem veći od 1. Ako je vrijednost pokazatelja manja od 1, to znači da poduzeće ostvaruje gubitak. Tablica 4 daje prikaz uobičajenih pokazatelja ekonomičnosti.

Tablica 4: Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja (EUP)	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost prodaje/poslovanja (EP)	Prihod od prodaje/poslovni ph	Rashod od prodaje/poslovni rh
Ekonomičnost financiranja (EF)	Financijski prihodi	Financijski rashodi

Izvor: izrada autora prema materijalima Vuko T.: Financijska analiza, materijali s predavanja,2015/2016.

3.3.5. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

Pokazatelji profitabilnosti mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu na prihode, imovinu ili kapital. Oni povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama. Ako ih promatramo sve ukupno oni pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Analiza profitabilnosti poduzeća spada u najvažnije dijelove financijske analize. Tablica 5 daje prikaz uobičajenih pokazatelja profitabilnosti.

Tablica 5: Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Bruto marža profita (BMP)	Dobit prije poreza i kamata	Ukupni prihodi
Neto marža profita (NMP)	Neto dobit + kamate	Ukupni prihodi
Rentabilnost imovine (ROA)	Dobit prije poreza i kamata	Ukupna imovina
Rentabilnost kapitala (ROE)	Neto dobit	Vlastiti kapital

Izvor: izrada autora prema materijalima Vuko T.: Financijska analiza, materijali s predavanja,2015/2016.

BMP pokazuje koliko se bruto dobiti ostvari po jednoj jedinici poslovnih prihoda. Svako povećanje pokazatelja je pozitivno za poslovanje, a svako upućuje na teškoće u poslovanju poduzeća.

NMP pokazuje koliko se neto dobiti ostvari po ukupnim prihodima. Ukazuje na sposobnost menadžmenta u vođenju poduzeća.

ROA pokazuje koliko se ostvari dobiti, prije poreza i kamata, na svaku novčanu jedinicu uloženu u imovinu. Poželjno je da pokazatelj bude što veći.

ROE pokazuje kakva je rentabilnost investiranja u dionice ili udjele poduzeća. Pokazuje koliki je povrat na uloženi kapital. Poželjno je da pokazatelj bude što veći.

3.3.6. POKAZATELJI INVESTIRANJA

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice. Za njihovo računanje, osim standardnih podataka iz financijskih izvještaja također su potrebni podaci o dionicama. Tablica 6 daje prikaz uobičajenih pokazatelja investiranja.

Tablica 6: Pokazatelji investiranja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Dobit po dionici (EPS)	Neto dobit	Broj redovnih dionica
Dividenda po dionici (DPS)	Dio neto dobiti za dividendu	Broj redovnih dionica
Odnos isplate dividendi (DPR)	DPS	EPS
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	PPS	EPS
Odnos cijene i knjigovodstvene vrijednosti po dionici (P/Bv)	PPS	BVS
Ukupna rentabilnost dionice (URD)	EPS	PPS
Dividenda rentabilnosti dionice (DRD)	DPS	PPS

Izvor: izrada autora prema materijalima Vuko T.: Financijska analiza, materijali s predavanja,2015/2016.

EPS pokazuje koliko je novčanih jedinica ostvareno po dionici. Izražava sposobnost poduzeća da stvara dobit. U pravilu je veći od DPS.

DPS pokazuje koliko će dividendi dobiti dioničar za svaku dionicu koju posjeduje.

DPR pokazuje odnos EPS i DPS. Obrnuto je proporcionalan stopi zadržavanja dobiti.

P/E pokazuje koliko je puta tržišna cijena veća od dobiti po dionici, a P/Bv pokazuje koliko je puta tržišna cijena veća od knjigovodstvene vrijednosti dionice. Što su pokazatelji veći to je veća i premija.

URD i DRD pokazuju kolika je ukupna i dividendna rentabilnost dionice tj, rentabilnost vlastitog kapitala i to s aspekta njegove tržišne vrijednosti. Izražavaju se u postocima.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA VIOLETA D.O.O.

4.1. OPĆENITO O PODUZEĆU VIOLETA D.O.O.

Violeta je jedan od poznatijih brandova higijenskih proizvoda premium klase sa sjedištem u Grudama u Bosni i Hercegovini. Regionalni je lider u proizvodnji široke palete higijenskih proizvoda. Ima svoje vlastite pogone u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini koji su opremljeni najmodernijom tehnologijom u skladu sa vrhunskim svjetskim standardima. Zapošljava preko 800 ljudi u 14 poslovnica u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Sloveniji te dva PRODEX shopping centra koji se nalaze u Tomislavgradu i u Grudama[12].

Proizvodi koji nastaju u proizvodnim pogonima Violete su[13]: toaletni papir (razne vrste), papirnati ručnici, papirnate maramice, salvete, vlažne maramice, pelene, proizvode za intimnu higijenu, proizvode za inkontinenciju, horeca proizvode, deterdženti za suđe, deterdženti ua rublje, omekšivači rublja te sredstva za čišćenje staklenih proizvoda.

Osim proizvodnjom, bavi se i uvozom i distribucijom visokokvalitetnij prehrambenih i higijenskih proizvoda. Ekskluzivni je zastupnik najpoznatijih svjetskih brandova kao što su Ferrero, Barilla, Evian, PIK, Paladin.

[12] https://www.violeta.com/
[13] https://www.violeta.com/

4.2. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA NA TEMELJU PODUZEĆA VIOLETA D.O.O.

Na temelju financijskih izvještaja provedena je horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka Violeta d.o.o. za 2013. i 2014. godinu. Rezultati provedene analize prikazani su u tablicama 7 i 8.

Tablica 7. Horizontalna analiza bilance Violeta d.o.o.

Aktiva	2013.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena %
Kratkotrajna imovina	93.753.997	93.391.217	-362.780	-0,39
Dugotrajna imovina	137.673.351	156.021.096	18.347.745	11,76
Ukupno aktiva	231.427.348	249.412.313	17.984.965	7,21
Pasiva				
Kratkoročne obveze	25.263.424	22.437.563	-2.825.861	-12,59
Dugoročne obveze	0	0	0	0,00
Glavnica	203.069.679	225.710.424	22.640.745	10,03
Pasivna vremenska razgraničenja	3.094.245	1.264.326	-1.829.919	-144,73
Ukupno pasiva	231.427.348	249.412.313	17.984.965	7,21

Izvor: izrada autora

Na temelju horizontalne analize skraćenog oblika bilance poduzeća vidljivo je da u razdoblju od 2013. godine do 2014. godine ukupna aktiva povećala za 7,21 % na što je najvećim dijelom utjecalo povećanje dugotrajne imovine za 11,76%. Na strani pasive također se vidi povećanje ukupne pasive za 7,21 % u kojoj je došlo do smanjenja kratkoročnih obveza za 12,59% te povećanja glavnice za 10,03 %. Pasivna vremenska razgraničenja, odnosno odgođeno plaćanje troškova se smanjilo za čak 144,73%. Može se zaključiti da su u 2014.godini ostvareni povoljni trendovi bilančnih pozicija. Također se može zaključiti kako je kratkotrajna imovina u 2014. godini ostala na približno istoj razini u odnosu na 2013. godinu dok su se kratkoročne obveze smanjile za 12,59% što upućuje na poboljšanje likvidnosti poduzeća ukoliko likvidnost promatramo kao odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza.

Tablica 8: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Violeta d.o.o.

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2013.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena %
Poslovni prihodi	189.973.337	201.924.831	11.951.494	5,92
Poslovni rashodi	163.725.108	175.617.027	11.891.919	6,77
Dobit/gubitak poslovnih aktivnosti	**26.248.229**	**26.307.804**	**59.575**	**0,23**
Financijski prihodi	2.488.732	4.443.747	1.955.015	43,99
Financijski rashodi	168.546	733.778	565.232	77,03
Dobit/gubitak redovne aktivnosti	**28.568.415**	**30.017.773**	**1.449.358**	**4,83**
Ostali prihodi i dobici	1.572.695	1.151.050	-421.645	-36,63
Ostali rashodi i gubici	1.695.768	1.765.599	69.831	3,96
Ukupni prihodi	**194.034.764**	**207.519.628**	**13.484.864**	**6,50**
Ukupni rashodi	**165.589.422**	**178.116.404**	**12.526.982**	**7,03**
Neto dobit/gubitak razdoblja	**28.445.342**	**29.403.224**	**957.882**	**3,26**

Izvor: izrada autora

Promatrajući horizontalnu analizu računa dobiti i gubitka vidljiv je porast stavke ukupnih prigoda za 6,50% na koji je utjecao porast poslovnih prihoda za 5,92% te porast financijskih prihoda za 43,99 %. Na porast ukupnih rashoda za 7,03% utjecao je porast poslovnih rashoda za 6,77%, porast financijskih rashoda za 77,03% te porast ostalih rashoda i gubitaka za 3,96%. Ukupna neto dobit razdoblja se povećala za 3,26 % što pokazuje da poduzeće u promatranom raztoblju povećava uspješnost poslovanja.

Nakon horizontalne analize, provedena je vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka Violeta d.o.o. za 2013. i 2014. godinu. Rezultati analize prikazani su u tablicama 9 i 10.

Tablica 9:Vertikalna analiza bilance Violeta d.o.o.

Aktiva	2013.	2014.	Struktura (%) 2013.	Struktura (%) 2014.
Kratkotrajna imovina	93.753.997	93.391.217	40,51	37,44
Dugotrajna imovina	137.673.351	156.021.096	59,49	62,56
Ukupno aktiva	231.427.348	249.412.313	100,00	100,00
Pasiva				
Kratkoročne obveze	25.263.424	22.437.563	10,92	9,00
Dugoročne obveze	0	0	0,00	0,00
Glavnica	203.069.679	225.710.424	87,75	90,50
Pasivna vremenska razgraničenja	3.094.245	1.264.326	1,34	0,51
Ukupno pasiva	231.427.348	249.412.313	100,00	100,00

Izvor: izrada autora

U vertikalnoj analizi bilance promatra se udio pojedine stavke bilance u aktivi i pasivi. Vidljivo je da se struktura dugotrajne imovine u aktivi u 2014.godini povećala sa 59,49% na 62,56%, dok se struktura kratkotrajne imovine u istom razdoblju smanjila sa 40,51% na 37,44%. U pasivi je došlo do povećanja udjela glavnice u strukturi pasive, koja je u 2013.godini iznosila 87,75 %, a u 2014.godini se povećala na 90,50%. Udio kratkotrajne imovine je puno veći od udjela kratkoročnih obveza što ukazuje na visoku likvidnost poduzeća.

Tablica 10: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Violeta d.o.o.

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2013.	2014.	Struktura (%) 2013.	Struktura (%) 2014.
Poslovni prihodi	189.973.337	201.924.831	97,91	97,30
Poslovni rashodi	163.725.108	175.617.027	84,38	84,63
Dobit/gubitak poslovnih aktivnosti	**26.248.229**	**26.307.804**	**13,53**	**12,68**
Financijski prihodi	2.488.732	4.443.747	1,28	2,14
Financijski rashodi	168.546	733.778	0,09	0,35
Dobit/gubitak redovne aktivnosti	**28.568.415**	**30.017.773**	**14,72**	**14,47**
Ostali prihodi i dobici	1.572.695	1.151.050	0,81	0,55
Ostali rashodi i gubici	1.695.768	1.765.599	0,87	0,85
Ukupni prihodi	**194.034.764**	**207.519.628**	**100,00**	**100,00**
Ukupni rashodi	**165.589.422**	**178.116.404**	**85,34**	**85,83**
Neto dobit/gubitak razdoblja	**28.445.342**	**29.403.224**	**14,66**	**14,17**

Izvor: izrada autora

Temeljem vertikalne analize računa dobiti i gubitka uočava se blago smanjenje poslovnih prihoda koje prati blagi porast poslovnih rashoda. Udio financijskih prihoda i financijskih rashoda se blago povećao, dok se udio ostalih prihoda i gubitaka kao i udio ostalih rashoda i gubitaka smanjio. Neto dobit razdoblja je ipak pozitivna, ali sa blagim smanjenjem udjela u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu.

4.3. ANALIZA POSLOVANJA PUTEM FINANCIJSKIH POKAZATELJA

U ovom dijelu rada će se analizirati poslovanje poduzeća Violeta d.o.o na temelju odabranih pokazatelja u razdoblju od 2011. do 2014.godine. Iz svake skupine prethodno navedenih i opisanih pokazatelja analizirat će se nekoliko pokazatelja i objasniti njihovo značenje i njihova dinamika kretanja kroz četiri godine poslovanja.

4.3.1. LIKVIDNOST PODUZEĆA VIOLETA D.O.O

U tablici 11 su prikazani pikazatelji likvidnosti poduzeća Violeta d.o.o. na temelju kojih će se utvrditi sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze.

Tablica 11: Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent tekuće likvidnosti (KTL)	5,43	6,12	3,71	4,16
Koeficijent ubrzane likvidnosti (KUL)	3,90	3,95	2,37	2,45
Koeficijent financijske stabilnosti (KFS)	0,25	0,24	0,27	0,22

Izvor: izrada autora

Na temelju analize likvidnosti kroz promatrana razdoblja vidljiva je tendencija rasta zatim pada te ponovnog rasta KTL. KTL se u 2014.godini u odnosu na 2011.godinu smanjio za 28%. Pošto je KTL veći od 2, možemo zaključiti da su kratkoročne obveze pokrivene kratkotrajnom imovinom i da nema opasnosti od unovčenja kratkotrajne imovine.

KUL ima sličnu dinamiku kretanja kao i KTL, raste pa pada, zatim opet raste. Koeficijent je veći od 1, što je poželjni i što znači da su kratkoročne obveze poduzeća pokrivene kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe. Poduzeće je u 2011.godini bilo likvidnije nego u 2014.godini.

KFS se smanjuje, zatim raste pa se opet smanjuje. Što se više smanjuje, to je financijska stabilnost veća. Zaključujemo da se povećava udio radnog kapitala u razdoblju od 2011. kada je KFS bio 0.25, do 2014. kada se smanjio na 0.22, odnosno za 13%

4.3.2. ZADUŽENOST PODUZEĆA VIOLETA D.O.O

Tablica 12 pruža uvid u pokazatelje zaduženosti na osnovu kojih će se utvrditi koliko se Violeta d.o.o. financira iz vlastitih izvora.

Tablica 12: Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent zaduženosti (KZ)	0,11	0,08	0,12	0,09
Koeficijent vlastitog financiranja (KVF)	0,88	0,92	0,87	0,90
Koeficijent financiranja (KF)	0,13	0,08	0,14	0,11

Izvor: izrada autora

KZ se u 2014. u odnosu na 2011.godinu smanjio za 22 %. Ovaj koeficijent nam pokazuje da se u 2014.godini samo 9 % ukupne imovine financiralo iz tuđih izvora, dok se 91 % financira vlastitim izvorima.

KVF pokazuje da se u 2014.godini 90% imovine financiralo iz vlastitih izvora. Tijekom promatrane 4 godine svi koeficijenti vlastitog financiranja su i više nego veći od 50% što je pozitivno za poslovanje.KVF se u 2014.godini u odnosu na 2011.godinu povećao za 2,2%.

KF nam pokazuje da promatrano poduzeće ne koristi intenzivno financijsku polugu, zbog toga što su koeficijenti financiranja u 4 promatrana razdoblja manji od 1. Vrijednost KF se u 2014.godini smanjila u odnosu na 2011.godinu i to za 18%.

4.3.3. AKTIVNOST PODUZEĆA VIOLETA D.O.O

Tablica 13 prikazuje pokazatelje aktivnosti poduzeća koji će pokazati kako poduzeće upotrebljava svoje resurse.

Tablica 13: Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti	2011.	2012.	2013.	2014.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine (KOUI)	1,01	0,97	0,84	0,83
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine (KOKI)	1,88	2,38	2,08	2,22
Koeficijent obrtaja potraživanja (KOP)	2,61	3,68	3,76	4,69

Izvor: izrada autora

KOUI ima tendenciju konstantnog pada kroz promatrane četiri godine. KOUI se u 2014.smanjio za 21,6% u odnosu na 2011.godinu. Ovaj pokazatelj nam govori da promatrano poduzeće, u 2014.godini, na 1 n.j. ukupno uložene imovine ostvaruje 0,83 n.j. ukupnog prihoda.

KOKI prvo raste, zatim pada te opet raste, u 2014.godini u odnosu na 2011. se povećao za 15,3 %. Pomoću KOKI možemo zaključiti da promatrano poduzeće treba u 2014.godini investirati 100 n.j. kratkotrajne imovine da bi realiziralo 222 n.j. prihoda.

KOP ima tendenciju stalnog rasta tijekom promatranog razdoblja. Od 2011.godine do 2014.godine se povećao za 44,3 %. Zaključujemo da su u 2014.godini ostvareni prihodi poduzeća 4,69 puta veći od potraživanja od kupaca.

4.3.4. EKONOMIČNOST PODUZEĆA VIOLETA D.O.O

U tablici 14 su izračunati najznačajniji pokazatelji ekonomičnosti na osnovu kojih će se utvrditi odnos prihoda i rashoda.

Tablica 14: Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti	2011.	2012.	2013.	2014.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja (EUP)	1,15	1,17	1,17	1,16
Ekonomičnost prodaje/poslovanja (EP)	1,15	1,16	1,16	1,15

Izvor: izrada autora

EUP je blago porastao, zatim se blago smanjio, no promatrajući sva četiri razdoblja možemo vidjeti da je u 2014.godini veći nego u 2011. i to za 0,9%. Ovaj pokazatelj nam pokazuje da promatrano poduzeće u 2014.godini, na 1 n.j. rashoda ostvari 1,16 n.j. prihoda. Dakle, poduzeće ostvaruje dobitak.

EP je blago porastao, ali se u 2014.godini vratio u stanje iz 2011.godine. na temelju ovog pokazatelja zaključujemo da poduzeće ima veće prihode od poslovnih aktivnosti nego rashode od poslovnih aktivnosti u cijelom promatranom razdoblju, zato što je EP veći od 1.

4.3.5. PROFITABILNOST PODUZEĆA VIOLETA D.O.O

U tablici 15 su prikazani pokazatelji profitabilnosti Violeta d.o.o. koji pokazuju učinkovitost poslovanja poduzeća.

Tablica 15: Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto marža profita (NMP)	13%	14%	14%	14%
Rentabilnost imovine (ROA)	13%	14%	12%	12%
Rentabilnost kapitala (ROE)	15%	15%	14%	13%

Izvor: izrada autora

Pokazatelj NMP je porastao 2012.godine i ostao nepromijenjen do 2014.godine. NPM iz 2014.godine nam govori da poduzeću od ukupne vrijednosti koja je realizirana na tržištu ostane 14% dobitka kojim može raspolagati kako želi.

ROA se u 2014.godini smanjila u odnosu na 2011.godinu i to za 8,3%. Rentabilnost imovine iz 2014.godine govori nam da poduzeće na svaku kunu uloženu u imovinu ostvari 12% dobiti. Najveću dobit je poduzeće ostvarivalo u 2011.i 2012.godini.

ROE ima tendenciju pada tijekom promatranih godina. Smanjio se u 2014.godini u odnosu na 2011. za 15,4 %. Povrat na uloženi kapital je u 2014.godini 13%. Na 100 kn uloga društvo ostvaruje 113 kuna dobitka. Navedeni pokazatelj najvažniji je samim vlasnicima tj. ulagateljima kako bi mogli procjeniti rentabilnost vlastitog ulaganja u kapital društva. Kako kretanje ovog pokazatelja upućuje na pogoršanje, iako je pokazatelj pozitivan, postavlja se pitanje daljnjeg pogoršanja pokazatelja u budućnosti.

5. ZAKLJUČAK

Da bi se ocijenila uspješnost poslovanja te odredio financijski položaj poduzeća, važno je analizirati financijske izvještaje na osnovu dostupnih informacija te izračunati pokazatelje. Tehnikama i metodama analize financijskih izvještaja mogu se odrediti dobre i loše strane u poslovanju poduzeća.

Analizirajući poslovanje poduzeća Violeta d.o.o. dolazi se do sljedećih zaključaka:
Poduzeće Violeta d.o.o., prema podacima iz 2013. i 2014. godine posluje pozitivno i stabilno. Poduzeće je svoje obveze prema dobavljačima i partnerima tijekom promatranog razdoblja podmirivalo redovito. Violeta d.o.o. je tijekom 2014. godine ostvarila ukupne prihode u iznosu od 207.789.599,00 KM. Poslovna godina 2014. je završila s pozitivnim financijskim rezultatom i neto dobiti u iznosu 29.177.532,00 KM.

Za poduzeće ne postoji opasnost unovčenja kratkotrajne imovine, povećava se financijska stabilnost bez obzira na to što se likvidnost poduzeća blago smanjila u razdoblju od 2011. do 2014. godine.
Došlo se do zaključka da poduzeće nije zaduženo, da ne kosriti intenzivno financijsku polugu te da se najvećim djelom financira iz vlastitih izvora, što je pozitivno za poslovanje.
Poduzeće u cijelom promatranom razdoblju ima veće prihode poslovanja od rashoda poslovanja, te posluje ekonomično i s dobiti na kraju razdoblja, koja se u razdoblju od 2011. do 2014. povećavala.

Kretanja pokazatelja poslovanja poduzeća, iako postoje blage oscilacije ili pogoršanja, ne ukazuju na rizik nelikvidnosti ili prezaduženosti poslovanja poduzeća. Poduzeće posluje stabilno koristeći vlastiti kapital, smanjuje kratkoročne obveze te vrši značajna ulaganja u dugotrajnu imovinu, odnosno u moderniziranje proizvodnih pogona. Iz rezultata analiza ovog rada razvidno je kako ne postoji rizika pada poslovanja u dogledoj budućnosti, naprotiv, očekuje se povećanje obujma poslovanja i daljnje poboljšanje profitabilnosti.

LITERATURA:

1. Belak, V.: Analiza poslovne uspješnosti. Zagreb: RRiF-plus, 2014.
2. Dečman, N.: Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj. *Ekonomski pregled*, Hrvatsko društvo ekonomista, Zagreb, str., 446-467, 2012.
3. Perica, I.: Analiza financijskih izvještaja, materijali sa vježbi, 2015./2016.
4. Službene novine Federacije BiH, Zakon o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, Službene novine Federacije BiH broj 83/09., 2009.
5. Vidučić, LJ.: Financijski menadžment, RRiF, Zagreb, 2006.
6. Vujević, I., Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet, Split, 2005.
7. Vuko, T.: Financijska analiza, materijali s predavanja,2015/2016.
8. Žager, K., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.

IZVORI SA INTERETA:

1. http://www.bisnode.ba/proizvod/boniteticom
2. Savez računovođa, revizora i financijskih radnika Federacije Bosne i Hercegovine http://www.srr-fbih.org/
3. Šilbar, D.: Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja dostupno na: http://www.omega-software.hr/UserDocsImages/Clanci/Financije%20-%20Analiza%20FI.pdf